

як промислових кластерів. Інноваційні стратегії країн ЄС як засіб забезпечення доступності до ресурсів, втілені в Європейській концепції технологічних платформ. Це дає їм можливість обирати стратегічні напрями наукових досліджень, розвивати ринок технологій, зосереджувати свою увагу на вирішення глобальних проблем, пов'язаних із наслідками зміни клімату, розвитком зеленої енергетики, забезпеченням енергетичної і продовольчої безпеки. Інноваційні стратегії «запозичення» використовує Китай та країни Південно-Східної Азії, які поєднують державну і ринкову форми економіки. Особливість цих стратегій полягає в тому, що ці країни, використовуючи дешеву робочу силу, освоюють випуск інноваційної продукції, яка раніше була випущена у високорозвинутих західних країнах, але здійснюють і власні науково-дослідні розробки. Це забезпечує їм успіх на світових товарних ринках і дозволяє втримувати вигідний для себе курс юаню до долара. Таким чином, розвинуті країни в умовах глобалізації і обмеженості ресурсів розробляють інноваційні бізнес-стратегії, які є запорукою підтримки належного рівня конкурентоспроможності національної економіки держави.

Список використаних джерел:

1. Jonathan Sallet and Ed Paisley Innovation Clusters Create Competitive Communities.
2. Huff Post Social News. 2009 September 21.
3. Bericht zur Technologischen Leistungsfähigkeit Deutschlands 2006. Berlin, 2006. 36 p.

Канд. екон. наук Куряча Н. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ІННОВАЦІЙ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Електронне навчання – це ефективне використання інформаційних технологій у навчальному процесі. Це мультимедійна форма навчання, де студенти фізично відокремлені від освітнього закладу, а навчання відбувається у он-лайн формі. Викладачі курсу та технічні співробітники є частиною навчального закладу. Розглянемо електронне навчання з техніко-експлуатаційної точки зору, що також необхідно враховувати при впровадженні електронного навчання в навчальний процес. В даний час існує кілька систем, що відрізняються як з точки зору способу

здачі навчального матеріалу і перевірки засвоєння студентами даного курсу, так і з точки зору роботи самої системи. Найвідомішою є технологія он-лайн навчання.

Інтерактивні курси дозволяють студентам отримувати нові знання прямо за робочим столом. В рамках окремих навчальних курсів існує можливість самоперевірки після кожного пройденого розділу та в кінці всього курсу. Користувач може в будь-який час повернутися до необхідної теми відповідно до індивідуальних інтересів, оскільки профіль студента зберігає інформацію про процес навчання та успішність виконаних тестів. Електронне навчання можна використовувати як поєднання класичного методу навчання за участю викладача та індивідуальне навчання для запам'ятовування та засвоєння матеріалу. Он-лайн освіта заснована на створенні, доставці та управлінні процесом навчання через мережу. Навчальні заклади використовують системи з авторизованим доступом для окремих користувачів. Після входу в систему користувач зазвичай бачить свій розклад, команди, зміст окремих курсів. Разом з поясненнями лектор демонструє презентацію обговорюваної теми. Курс містить довідкові матеріали та інструкції для вправ на дану тему, практичні тести та можливості для обговорення з лектором та іншими учасниками, що збагачує навчальний процес. Важливо звернути пильну увагу на спосіб реалізації такої системи у навчанні, а також на оцінювання знань студентів. Синхронна форма електронного навчання, яка пропонує взаємне спілкування між усіма учасниками за допомогою передачі тексту, зображення, звуків. При асинхронній формі студент має можливість познайомитися із змістом лекції індивідуально у запису.

Використання інформаційних інновацій у вищих навчальних закладах передбачає активну участь студента в процесі отримання знань. Необхідно шукати альтернативні шляхи передачі знань великій кількості студентів, які не мають можливості безпосередньо брати участь у навчанні. Проблемою для навчальних закладів є брак коштів, тому доцільно використовувати доступний продукт Microsoft 365. Впровадження он-лайн навчання у викладання в університетах несе кілька підводних каменів. Курс, створений в електронній системі, не є заміною підручника чи просто завантаження електронних матеріалів. Він має бути гнучким, доступним і відображати індивідуальність окремих учнів.

Від студента очікується самостійність і здатність ефективно використовувати інформаційні технології під час навчання.

З технічної точки зору необхідно сказати, що для роботи системи електронного навчання повинна бути забезпечена достатня продуктивність апаратного забезпечення, принаймні на стороні сервера, і хоча б один співробітник повинен бути виділений для його адміністрування та підтримки авторів курсів та їх навчання. Незважаючи на ці перешкоди та фінансові проблеми, багато університетів поступово інтегрують он-лайн та електронне навчання в різних формах у своє навчання.

Викладачі Житомирського державного університету імені Івана Франка описали використання нових інформаційних технологій при підготовці та організації освітнього процесу у закладах вищої освіти. Провели аналіз електронної системи документообігу «Е портфоліо» у цьому ж університеті. Розкрили доцільність використання новітніх технологій у процесі організації навчання у закладах вищої освіти, зокрема описали доцільність створення електронної бази даних [1]. Співробітники Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка у проаналізували підходи у тлумаченні терміну «віртуальна лабораторія», на підставі чого у контексті сучасних тенденцій в інформатизації освіти зробили висновок про необхідність використання вчителями природничо-математичних дисциплін віртуальних лабораторій [2].

Вищі навчальні заклади можуть використовувати європейський досвід і знання для розробки власної системи. Якісна система дистанційної освіти повинна містити інформацію про курс, вимоги до студента, систему оцінювання, розклад зустрічей і дати, інформацію про учасників курсу, додаткові матеріали, завдання та посилання на інші ресурси (веб, літературу). Перевірка знань є обов'язковою формою у процесі навчання. Комунікація є також невід'ємною частиною навчання, у комунікаційній частині є он-лайн спілкування – чат, відеоконференція, дискусійні форуми, спілкування електронною поштою.

Необхідність безперервної освіти пов'язана зі швидким і динамічним розвитком нової інформації у сфері інформаційних технологій. Електронне навчання з підтримкою Інтернету, як нова форма навчання, яка мінімізує витрати на навчання, представляє часову незалежність від класичного навчання і приймає

індивідуальний графік студентів, успішна не тільки в комерційному середовищі, а й у навчанні в університетах. Все більше начальних закладів використовують у навчанні електронне навчання в різних формах.

Список використаних джерел:

1. Кучер В., Рожнова Т. Застосування інновацій у процесі організації освітнього процесу здобувачів вищої освіти в умовах магістратури. *Український Педагогічний журнал*. 2023. № 3. 155-162. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2023-3-155-162>.
2. Юрченко А.О., Хворостіна Ю.В. Віртуальна лабораторія як складова сучасного експерименту. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2016. № 2 (39). 281-283.

Канд. екон. наук Куряча Н. В., Колесник В. Д.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КРИЗИ

В умовах глобалізації підприємства постійно конкурують, і ті з них, які здатні розвивати та адаптувати свої конкурентні переваги, мають значну перевагу перед своїми конкурентами. Однак, кризові умови часто загострюють ці конкурентні динаміки, змушуючи підприємства шукати нові стратегії для збереження або навіть посилення своїх позицій на ринку.

Необхідно зазначити, що криза пов'язана з війною, яку Україна наразі переживає, значно ускладнює процес формування та розвитку конкурентних переваг вітчизняних підприємств. Военні дії порушують нормальний бізнес-процес, викликаючи істотні проблеми з доступом до ресурсів, втратою кадрового потенціалу та зниженням інвестицій. Крім того, кризові умови змушують підприємства адаптуватися до нових умов, що вимагає значних витрат та ресурсів. З іншого боку, военні обставини часто призводять до зміни попиту та пропозиції на ринку, що вимагає гнучкості та інновацій у бізнес-моделях. Саме тому формування конкурентних переваг в умовах кризи стає не лише викликом, але й можливістю для вітчизняних підприємств, які здатні адаптуватися та розвиватися в складних умовах, забезпечивши собі стабільність та конкурентоспроможність в довгостроковій перспективі [1].